

Thomas Pastoor, molenaar van koren- en pelmolen Ceres

Wie het dorp Spijk nadert, valt meteen de witgepleisterde Andreaskerk uit 1676, een herbouw uit de 13de eeuw, en koren- en pelmolen Ceres uit 1839 op. Wie vervolgens het ronde van 't Loug (loug is Gronings voor dorp) bezoekt, waar deze karakteristieke gebouwen staan, ziet dat ze overburen zijn. Dit deel van Spijk, beschermd dorpsgezicht, is een vertrouwde omgeving voor molenaar Thomas Pastoor. Als geboren en getogen Spiekster en er nog steeds woonachtig kent hij het dorp goed. Op 1 oktober 2021 gaat Pastoor (1957) officieel met vroegpensioen en beëindigt daarmee zijn werk na vijfenveertig jaar bij de politie. Er kan dan door de molenaar meer tijd aan de Ceres worden besteed.

Molenaar Ida Wierenga van De Goliath in de Eemshaven heeft een stimulerende rol gespeeld bij Thomas' besluit om molenaar te worden. 'Mijn gezin en ik kwamen vroeger geregeld in de Eemshaven en dikwijls bezochten we ook De Goliath. Ida zei dan vaak: "word toch molenaar!" Het gezin en het werk slokten eerst tijd op maar in 2015 heb ik dan toch besloten de opleiding tot vrijwillig molenaar te volgen.' Het laatste duwtje daartoe kwam van Siemie Zandvliet, coördinator vrijwilligers van Het Groninger Landschap, tijdens de feestelijke heropening van de Ceres. 'Ik ben in september 2015 begonnen bij instructeur Dick Wijchgel op koren- en pelmolen De Hoop in Garsthuizen. Er kwam veel theorie bij kijken. Boeken en ander naslagwerk zijn natuurlijk nuttig maar ik heb vooral behoefte aan het verhaal, de context. Ik heb veel moeten investeren in het inzicht krijgen.' Pastoor besloot om ook lessen te nemen bij Ida Wierenga en Bart de Haan van De Goliath, zodat hij tevens vertrouwd raakte met een poldermolen. Van Ida en Bart leerde hij veel over het weer, kennis die onontbeerlijk is voor een molenaar.

Het proefexamen werd voor de eerste keer afgenomen op koren- en pelmolen De Ster in Winsum. 'Dat ging niet goed, mijn kennis over het weer bleek nog onvoldoende, maar de examinatoren zeiden meteen dat ik het niet op moest geven en vertrouwen te hebben in een goede afloop.'

Ter voorbereiding op het tweede proefexamen in 2018, draaide Thomas zes weken mee in het team van koren- en pelmolen De Leeuw in Zeerijp. 'Dat was wennen, want er is geen molen gelijk. Op de Ceres hebben we bijvoorbeeld een Vlaamse vang, die veel voorkomt, maar De Leeuw heeft een zogenaamde bandvang en die is wat zeldzamer.' Het proefexamen, op De Leeuw, volgde later dat jaar en met succes. Pastoor slaagde voor het landelijk examen in oktober 2018 op molen Noordenveld in Norg.

Het team van de Ceres bestaat momenteel uit zeven personen: twee molenaars en vijf molengidsen. Een ruime bezetting vindt Pastoor. De relatie met de eigenaar, Het Groninger Landschap, is goed. 'Ik zie daar progressie in, en dat is mede te danken aan molenadviseur Anne Wieringa. Bij problemen kunnen we altijd Het Groninger Landschap inschakelen.'

De molen heeft enkele opvallende kenmerken. Zo is één roede voorzien van zelfzwichting met een van Busselstroomlijnneus en remkleppen, de andere roede is oud Hollands met fokken. Ook de indeling is afwijkend. 'Het schijnt dat deze molen de langste maalspil van Nederland heeft. Het kammenluiwerk maakt het dat we alleen kunnen luien en niet afschieten. De molen maalt voor een akkerbouwer met wat vee uit de buurt. 'Hij levert het graan en wij malen voor hem. Het mes snijdt zo aan twee kanten.'

De frequentie wanneer de Ceres draait staat ter discussie. Molenaar Pastoor zou graag zien dat de molen vaker draait. 'Ik oriënteer me daarom momenteel op een tweede molen om de praktische vaardigheden maximaal te behouden.'

Bezoek ontvangt het molenteam van de Ceres weinig maar de bezoekers die er komen, en dat zijn ook buitenlanders als Duitsers, Amerikanen en Oekraïners, zijn enthousiast. 'Beautiful! roepen ze dan.'

Thomas bij het examen te Norg in oktober 2018, de examencommissie kijkt belangstellend toe